

Anna Nerelius

Ärendegång:
Styrelsen
2017-12-14

Remissvar angående överenskommelse om flyttning till särskilda boenden för äldre mellan kommunerna i Stockholms län

Förslag till beslut

Styrelsen ger kansliet i uppdrag att bearbeta förslaget till överenskommelse utifrån inkomna synpunkter innan överenskommelsen rekommenderas till kommunerna.

Sammanfattning

Storsthlm styrelse har uppdragit till kansliet att redovisa ett förslag om hur en överenskommelse gällande äldres flyttning till särskilt boende för äldre (SÄBO) mellan kommunerna i länet skulle kunna utformas. En arbetsgrupp med representation från Storsthlm och ett antal kommuner har tillsammans med en konsult som anlätades av Storsthlm arbetat fram ett förslag till en överenskommelse. I maj 2017 skickade Storsthlm styrelse ut förslaget till överenskommelse på remiss till kommunstyrelserna i alla länets kommuner.

Resultatet av inkomna svar visar att det är 14 kommuner som är i huvudsak positiva till en överenskommelse, 10 kommuner är i huvudsak negativa och en kommun har inte tagit ställning. Flera kommuner har också i remissvaren inkommit med synpunkter och förslag på revideringar av överenskommelsen.

Utifrån remissvaren har Storsthlm arbetsutskott gjort bedömningen att de kommuner som önskar kan teckna en överenskommelse om äldres flyttning till SÄBO mellan kommunerna i länet. Övriga kommuner ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle. Först ska kansliet ge svar på frågor och arbeta in de synpunkter som inkommit i remissvaren.

Beskrivning av ärendet

Antalet äldre personer i Stockholmsregionen ökar, och därmed ökar behoven av särskilt boende (SÄBO). 2016 bodde nästan 16 000 personer över 65 år på SÄBO i Stockholms län. I en enkät från Storsthlm framkom att år 2015 var det närmare 400 personer som sökte plats på ett SÄBO från en kommun i länet till en annan av länets kommuner. Det kan vara svårt för kommunerna att planera för och budgetera när det kommer många

ansökningar till SÄBO från invånare i andra kommuner. För att kunna klara den utbyggnad av särskilt boende som behövs och därmed också öka valfriheten för de äldre som är i behov av SÄBO har det identifierats ett behov av en utökad samverkan mellan kommunerna i denna fråga.

Tidigare fanns en överenskommelse i länet om bibehållet kostnadsansvar för ursprungskommunen vid flytt till särskilt boende i annan kommun. Alla kommuner var inte med i överenskommelsen och efter att flera kommuner valde att säga upp den så upphörde den att gälla i samtliga kommuner i länet vid årsskiftet 2013/2014.

Storsthlm styrelse beslutade den 25 februari 2016 att uppdra till kansliet att redovisa ett förslag om hur en överenskommelse gällande äldres flyttning till SÄBO mellan kommunerna i länet skulle kunna utformas. Syftet skulle vara att kommunerna kan köpa platser av varandra och att den placerande kommunen behåller ett långsiktigt betalningsansvar.

En arbetsgrupp med representation från Storsthlm och ett antal kommuner har tillsammans med en konsult som anlätades av Storsthlm arbetat fram ett förslag till en överenskommelse. I maj 2017 skickade Storsthlm styrelse ut förslaget till överenskommelse på remiss till kommunstyrelserna i alla länets kommuner. Svarstiden som från början var 31 augusti 2017 förlängdes till den 31 oktober, då ett stort antal kommuner hörde av sig om förlängd svarstid.

Grunderna i förslaget till överenskommelse

Socialtjänstlagen (2001:453) ger den enskilde rätt att ansöka om särskilt boende till annan kommun enligt 2a kap. 8 §. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för insatsen. Den föreslagna överenskommelsen innebär ett avsteg från ansvarsfördelningen enligt SoL. Den skulle innebära att utflyttningsskommunen fattar biståndsbeslut, samt behåller ett långsiktigt ansvar både för kostnad och myndighetsutövning så länge den enskilde har behov av insatsen.

Inflyttningsskommunen förmedlar sedan plats på samma villkor som om den sökande var kommuninvånare, dvs platser som förmedlas till sökande från utflyttningsskommunen är de som drivs i inflyttningsskommunens egen regi eller som inflyttningsskommunen upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU).

Det finns en möjlighet att begära överflyttning av ansvaret enligt socialtjänstlagen (2 kap. 10 a §) från utflyttningsskommunen till inflyttningsskommunen om den enskilde till exempel väljer att folkbokföra sig i den nya inflyttningsskommunen. Med denna överenskommelse skulle denna möjlighet avtalas bort.

Redovisning av svar från kommunerna

Vi har fått in svar från 25 kommuner. Svar från Norrtälje saknas.

Tre frågor ställdes i remissen. Nedan redovisas svaren från kommunerna.

1. Är kommunen intresserad av att anta förslaget till överenskommelse?

Utifrån inkomna svar kan man se att det är 14 kommuner som är i huvudsak positiva till en överenskommelse, 10 kommuner är i huvudsak negativa och en kommun har inte tagit ställning. Nedan redovisas i tabellform vilka kommuner som är i huvudsak positiva respektive negativa. I kolumnen längst till höger anges de huvudsakliga argumenten

som anges i remissvaren. Argumenten redovisas samlat och inte vad varje kommun har sagt.

	Kommuner	Argument, exempel
I huvudsak positiv 14 kommuner	Danderyd, Lidingö, Nacka, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Tyresö, Täby, Upplands-Bro, Vallentuna, Värmdö, Österåker.	-säkerställer ett långsiktigt kostnadsansvar -stimulerar och ger möjlighet att kunna planera bättre för utbyggnad av SÄBO -bra syfte med kommuninvånaren i fokus -ger ökad valfrihet för den enskilde -ger ökad möjlighet för den enskilde att flytta till boende som passar de individuella behoven -ger ökad möjlighet till att kunna planera ekonomiskt för kommunen -ger mer likvärdig biståndsbedömning i länet -minskar administrativ börda på handläggare
I huvudsak negativ 10 kommuner	Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nykvarn, Nynäshamn, Sundbyberg, Södertälje, Upplands-Väsby	- nuvarande lagstiftning (SoL) är tillräcklig -risk för tvister/konflikter mellan kommunerna - för mycket oklarheter kring ansvarsfördelning mellan in- och utflyttningskommun - oklart vad de ekonomiska konsekvenserna blir - osäkerheter kring folkbokföringen -kan innebära merarbete för biståndshandläggarna
Kan inte ta ställning 1 kommun	Vaxholm	Mer analyser och förstudier behövs för att kunna ta ställning.

2. Finns det förslag till ändringar eller tillägg i förslaget till överenskommelse?

Flera av de kommuner som angett att man är i huvudsak positiv till en överenskommelse har lämnat förslag på ändringar, förtydliganden eller tillägg som man önskar se i överenskommelsen. Nedan ges exempel på de förslagen på en översiktlig nivå i punktform.

- Ansvarsfrågorna behöver förtydligas i överenskommelsen gällande uppföljning, kvalitet, tillsyn och MAS- ansvar. Detta kommenteras framförallt av Lidingö, Danderyd, Nacka, Upplands-Bro och Tyresö.

- Frågorna kring folkbokföringen behöver förtydligas eller utredas vidare enligt bland annat Stockholms stad, Danderyd och Lidingö.
- Solna och Täby önskar förtydligande om hur tvister ska lösas, en skrivning om vårdplanering och att en mall för individavtal ska tas fram.
- Danderyd föreslår fortsatt utredning kring hur ansökan ska handläggas samt förutsättningar för LOV.
- Tyresö anser att överenskommelsen bör kravställa att varje kommun ska ha en god utbyggnad av SÄBO- platser och viten för den kommun som inte sköter uppföljning och tillsyn.
- Vallentuna anser att det behöver tydliggöras hur man ska hantera om kommuner väljer att ställa sig utanför överenskommelsen.
- Stockholms stad anser att justeringar behöver göras i överenskommelsen för att förtydliga att tillämplig lagstiftning gäller och att överenskommelsen är ett komplement till, inte ett avsteg från gällande lagstiftning (SoL).

3. Har kommunen övriga synpunkter/förslag?

Flera kommuner har också inkommit med övriga synpunkter och kommentarer. Dessa redovisas i korthet nedan:

- Solna och Österåker anser att det är en förutsättning att alla kommuner antar överenskommelsen.
- Stockholms stad och Sollentuna påpekar att det är viktigt att en majoritet av kommunerna antar överenskommelsen.
- Solna föreslår att Storsthlm tillsammans med kommunerna gemensamt jobbar med att ta fram en länsövergripande äldrepenng.
- Sundbyberg framför önskemål om ett länsövergripande arbete gällande LOV i SÄBO, exempelvis kring prissättning.
- Nacka framför att det bör finnas ett regionalt nätverk som hålls ihop av Storsthlm. Nätverkets uppdrag kan vara att arbeta fram en gemensam hållning för flyttning mellan kommunerna i länet.
- Flera kommuner som har uttryckt att man i huvudsak är negativa till en överenskommelse uttrycker att man är positiva till samverkan. Detta har kommenterats av bland annat Upplands-Väsby och Järfälla.

Ett antal kommuner har i sitt remissvar bifogat en redogörelse för kommande behov och utbyggnad av SÄBO i kommunen. Detta har sammanställts och följer med som en bilaga till denna tjänsteskrivelse.

Slutsats

Det är 14 kommuner som är huvudsakligen positiva till en överenskommelse och 10 kommuner är huvudsakligen negativa. De huvudsakliga argumenten för ställningstagandena anges i tabellen ovan.

Det samlade resultatet från remissvaren redovisades på Storsthlm's arbetsutskott den 28 november 2017. Där diskuterades frågan och arbetsutskottet kom fram till att de kommuner som så önskar kan gå vidare och teckna en överenskommelse.

Övriga kommuner ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle. Innan en överenskommelse kan rekommenderas till kommunerna ska kansliet bearbeta förslaget till överenskommelse vidare utifrån inkomna frågor, synpunkter och revideringsförslag.

Bilagor

1. Redogörelse för kommunernas kommande behov och strategi för SÄBO
2. Förslag till överenskommelse, 2017-04-05